

КЛИФЪРД САЙМЪК МАРСИАНСКА ЛУДОСТ

Превод от английски: Григор Попхристов, 1982

chitanka.info

Клифърд Саймък е един от най-известните американски фантасти. Роден в 1904 година в щата Уискънсин. Лауреат на почти всички национални и международни награди за научна фантастика. Автор на „Градът“, „Времето е най-простото нещо“, „Междинната станция“, „Принципът на вълколака“, и т.н. У нас са преведжани „Всичко живо е трева“ (1975), „Гробищен свят“ (1979), „Градът“ (1972), „Резерватът на таласъмите“ и много разкази.

„Хелюу Марс IV“ беше на път за Земята. Първият от всички, изпратени досега към Червената планета, който се завръщаше у дома. Телескопите, инсталирани в обсерваторията „Коперник“ на Луната, го бяха уловили и предаваха към Земята кратки сведения за неговото местоположение. Часове по-късно телескопите на Земята също уловиха малката частица, движеща се с голяма скорост в космическото пространство.

Преди две години същите тези телескопи наблюдаваха отпътуването на кораба, докато сребристият му корпус се стопи в далечината. Оттогава никой нищо не беше научил за съдбата му — нищо, докато лунните телескопи не съобщиха на Земята за неговото завръщане.

Връзката на Земята с кораба беше невъзможна. Мощните радиостанции на Луната можеха да изпратят ултракъсовълнови съобщения през двеста и петдесетте хиляди мили до Земята, но нямаше смисъл да се поддържа връзка с обект, намиращ се на петдесет милиона мили в космическото пространство. И така „Хелюу Марс IV“ потъна в неизвестност и остави Луната и Земята да гадаят за неговата съдба.

Сега, след поредното посещение на Марс, корабът се завръщаше обратно — едно малко стоманено насекомо, тласкано от блещукащите взривове на ракетното гориво, изплуващо от тишината на тайнствения Космос. Приближаваше се триумфално с все още полепнал червен марсиански прах по корпуса му — една светла точка в огледалата на телескопите.

На борда имаше петима смели мъже: Томас Делвани — ръководител на експедицията, Джери Купър — червенокосият навигатор, Енди Смит — световноизвестният кинооператор, и двама

космически работници — Джими Уотсън и Елмер Пейн, мрачни ветерани от пътешествията Земя — Луна.

Имаше три други кораба „Хелюу Марс“, които никога не се върнаха след сблъскване с метеори на милиони мили от Луната. Вторият бързо изгоря, бяха експлодирали резервоарите с гориво. През телескопите, с които бе наблюдаван полетът, пожарът се виждаше като малко червено петънце. Третият просто изчезна. Той се отдалечаваше все повече, докато се изгуби в безкрая. Беше преди шест години, а хората още се питаха какво ли може да се е случило.

Четири години след това излетя „Хелюу Марс IV“. Днес той се завръщаше като символ на блестящия успех на човешкия разум при овладяването на Космоса. Беше достигнал Марс и се връщаше. Сега щяха да го последват други, много други.

Джек Уудс, репортьорът от „Експрес“, запали цигара и попита:

— Какво мислиш, че са намерили там, Док?

Д-р Стефан Гилмър, директор на Комисията за междупланетните съобщения, пушеше пура, изпусна облаци дим и рече раздражено:

— Откъде, по дяволите, бих могъл да зная какво са намерили! Надявам се, че са намерили нещо. Експедицията струва един милион долара!

— Но все пак не можеш ли да ми дадеш някаква идея? — упорствуваше Уудс. — Някаква идея, например какво представлява Марс, или каквото и да е друго, само да е нещо ново.

Д-р Гилмър предъвка нервно пурата.

— И да плеснеш всичко това на първа страница — каза той. — Да измъкнеш някаква измислица от мен само защото нямаш търпение да почакаш за точните данни. Вие, репортьорите, наистина понякога ме дразните.

— Ах, Док, дайте ни нещо — молеше се Гари Хендерсън от „Стар“.

— Разбира се — каза Дон Бъкли от „Спейсуейс“, — какво ви е грижа? Винаги можете да кажете, че сме ви цитирали погрешно. Няма да е за пръв път.

Гилмър махна с ръка към пристигналата комисия, която стоеше недалеч от него:

— Защо не попитате кмета да ви каже нещо, момчета? — предложи той. — Кметът винаги е готов да каже нещо.

— Разбира се — отвърна Гари, — но това никога не е давало желанието резултат. Ние толкова често напоследък поставяме лика на кмета на първата страница, че той вече се мисли за собственик на вестника.

— Имате ли някаква представа защо те не се свързват с нас по радиото? — попита Уудс. — От няколко часа се намират на разстояние, от което могат да ни се обаждат.

Гилмър премести пурата в другия ъгъл на устните си.

— Може би им се е повредило радиото — отговори той.

Въпреки това на лицето му беше изписано леко безпокойство. Фактът, че все още нямаше съобщение от „Хелю Марс IV“, го тревожеше. Ако радиото се е повредило, то би могло да се поправи.

Преди шест часа „Хелю Марс IV“ беше навлязъл в атмосферата. Даже вече обикаляше Земята, за да намали скоростта си. Вестта, че корабът приближава Земята, привличаше към площадката за кацане все по-големи групи зрители.

Кордоните от запотени полицаи с големи усилия успяваха да удържат тълпите. Денят беше горещ и щандовете с разхладителни напитки правеха добър бизнес. В тълпата припадаха жени, а няколко мъже бяха съборени и стъпкани. Сирените на колите за „Бърза помощ“ пищяха пронизително.

— Хм — промърмори Уудс. — Можем да изпращаме космически кораби на Марс, а не знаем как да удържим тълпата.

Той се взираше в светлосиния купол на небето, очаквайки всеки момент да види кораба.

— Трябва да се появи съвсем скоро — рече той.

Неговите думи бяха заглушени от един непрекъснато нарастващ шум — шумът от експлозиите на ревящите ракетни двигатели. Гръмотевичният рев на кораба се носеше над хоризонта. Докато долу тълпата се стараше да надвика двигателите, „Хелю Марс IV“ се стрелна като сребриста светкавица над площадката.

— Купър сигурно му е придал максималната скорост — каза Уудс. — Ще го стопи, ако използва двигателите така.

Той впери поглед на запад, където изчезна корабът. Забравената в ръката му цигара догоря и опари пръстите. С крайчеца на окото си той забеляза Джими Андрюс, фотографа на „Експрес“.

— Направи ли снимка? — изрева към него Уудс.

— Снимка? По дяволите! — извика в отговор Андриус. — Не мога да снимам светкавица.

Корабът се връщаше обратно с по-малка скорост, но все още ужасно бързо. За момент увисна над хоризонта и след това се насочи с носовата си част напред към площадката.

— Той не може да се приземи с тази скорост! — извика Уудс. — Той ще се разбие!

— Внимавайте! — креснаха дузина гласове и в същия момент корабът беше вече долу, зарит с носовата си част в земята. Той продължи да се движи още известно време така, оставяйки зад себе си дълбока димяща бразда. Опашката му се клатушкеше високо във въздуха, стремейки се да го преобърне.

Тълпата в далечния край на площадката се разпръсна панически, хората се блъскаха и тъпчеха един друг, обезумели от ужас при вида на приближаващия се към тях космически кораб.

„Хелоу Марс IV“ спря непосредствено пред полицейския кордон. Един надупчен и изпомачкан кораб, пристигнал най-после у дома си.

Журналистите и фотографите бързаха напред. Тълпата викаше. Автомобилните клаксони разкъсваха въздуха. От далечния край на града долитаха пронизителният вой на сирените и приглушеният ек на камбаните.

Докато Уудс тичаше, една мисъл като светкавица проблесна в главата му. Една мисъл, която събуди в него подозрението, че има нещо нередно. Ако Джери Купър е наблюдавал контролните уреди, никога не би приземил кораба с такава скорост. Само един луд би кацнал така. Джери беше опитен навигатор и никога не разчиташе на случайността. Джек го беше гледал в Лунното дерби преди пет години и начинът, по който Джери управляваше кораба, заслужаваше да се види.

Херметичната врата на командната кабина на кораба се отвори бавно, като скърцаше при триенето си с металната стена. Един мъж пристъпи навън — един мъж, който треперейки, се наклони напред, препъна се и се строполи на земята.

Д-р Гилмър забърза към него и го повдигна, крепейки го под мишниците. Уудс зърна за миг лицето му, докато главата се люшкеше на рамото на Гилмър. Това беше лицето на Джери Купър, но лице, изкривено и променено до неузнаваемост, лице, което дълбоко се запечата в мозъка на Джек Уудс и при спомена за което щяха да го

побиват тръпки години наред; едно измъчено лице, с дълбоко хлътнали очи и бузи, с лигавещи се устни, през които излизаха нечленоразделни звуци.

Една ръка дръпна Уудс.

— Махнете се от пътя ми! — крещеше Андрюс. — Мислите ли, че ще мога да снимам при това положение!

Вестникарският агент чу мекото бръмчене на камерата и щракането при смяната на ролките.

— Къде са другите? — Гилмър викаше на Купър.

Купър го гледаше с празен поглед, с изкривено от болка и страх лице.

— Къде са другите? — извика отново Гилмър, като гласът му прозвъня над внезапно стихналата тълпа.

Купър посочи с глава кораба.

— Там, вътре — прошепна той и шепотът му секна изведнъж като отрязан с нож.

Той фъфлеше думи, които не означаваха нищо. След малко с усилие проговори.

— Мъртви — каза той.

И в тишината добави:

— Всички са мъртви!

Намериха останалите в жилищните помещения зад заключената командна зала. И четиримата бяха мъртви — мъртви дни наред. Черепът на Енди Смит беше разбит с мощен удар. Джими Уотсън беше заклан. Той продължаваше да се държи за гърлото с безчувствените си пръсти, покрити със сини петна.

Тялото на Елмър Пейн беше свито на топка в ъгъла без видими следи от насилие, въпреки че на лицето му беше изписано отвращение — една маска на болка, страх и състрадание. Тялото на Томас Делвани беше проснато до масата. Неговото гърло беше прерязано с бръснач, почернял от кръв, който здраво беше стиснал в дясната си ръка.

В един от ъглите на помещението стърчеше голям дървен сандък. Върху гладките му бели дъски някой с черен тебешир и разкривени букви беше написал една единствена дума „Животно“. Бил е направен опит да се напише още нещо и за това, говореха странните знаци под единствената дума. Знаци, които обаче нямаха смисъл.

Същата нощ и Джери Купър почина като несвързано бръщолевещ маниак.

Банкетът, предвиден за посрещането на героите, беше отменен. Никой от тях не бе останал жив.

Какво ли имаше в сандъка?

— Вътре има едно животно — обяви д-р Гилмър, — и това е, което главно ме интересува. Изглежда, е живо, но трудно може да се каже. Даже когато се движи бързо, това за него... дори тогава един ленивец^[1] би изглеждал като светкавица.

Джек Уудс се взираше надолу през тежките стъклени стени, които ограждаха съществото, намерено от д-р Гилмър в дървения сандък с надпис „Животно“.

То изглеждаше като покрита с козина топка.

— Свило се е на топка и спи — каза той.

— Свило се на топка, ами! — каза Гилмър. — Това е формата на звяра. То е със сферична форма и е покрито с козина. „Кожена топка“ би било име подходящо за него. В палто от такава материя човек би се чувствувал добре и в най-лошото време. Тя е дебела и топла. Сигурно знаеш, че на Марс е ужасно студено.

— Може би ще трябва да поставим капани за ловене на тези животни, да търгуваме с тях — предложи Уудс. — Големи товарни космически кораби ще доставят кожата на Земята, където, ще се продават на баснословни цени.

— Ще ги избият набързо, ако се стигне дотам — заяви Гилмър. — Един фут на ден е максималната скорост за такова бебе, ако то изобщо може да се движи. Кислородът на Марс е оскъден. Енергията е твърде ценна и това момче не би могло да си позволи лукса да я изразходва напразно, като тича нагоре-надолу без нужда. То би трябвало да седи на едно място и да не бъде разсейвано от най-главното му занятие — да живее.

— Не изглежда да има очи, уши или каквото и да е друго, което бихте очаквали да има едно животно — рече Уудс, напрягайки се да разгледа по-добре коженото кълбо през стъклото.

— Може да има органи за възприемане, които ние не познаваме и затова не можем да открием — обяви Гилмър. — Ти не трябва да забравяш, Джек, че то е продукт на съвсем различна среда. Може би той е израснал по напълно различни закони на живот от земните. От

малкото, което знаем за Марс — продължи той, — това животно е точно от този вид, който очаквахме да намерим. На Марс има малко вода. По земните стандарти може да се смята, че тя там изобщо липсва. Един безводен свят. Има кислород, но е толкова рядък, че ние на Земята го приравняваме към вакуум. Едно марсианско животно може да разчита на много малко количество вода и кислород.

— Добре, ако то ги вземе, ще иска да ги задържи. Сферичната форма дава минимална площ спрямо единица обем. Това му помага по-лесно да запазва за себе си вода и кислород. То вероятно има повече на брой бели дробове. Козината го предпазва от студа. На Марс трябва да е дяволски студено понякога. Достатъчно студено през нощта, за да освободи въглероден двуокис. Поради това на кораба е бил затворен в сандък.

— Сериозна работа — каза Уудс.

— Несъмнено — продължи Гилмър. — Вътре в дървения сандък имаше метална кутия и животното беше в нея. Те са изпомпали от въздуха и са поставили около металната кутия замръзвал въглероден двуокис. Освен това между леда и сандъка имаше хартия и кече, за да се забави топенето. Те са били принуждавани да го преупакуват и да му сменят въздуха няколко пъти по време на тяхното пътуване към Земята. Очевидно през последните дни от пътуването не му е обръщано много внимание, защото кислородът беше съвсем малко даже за него и ледът беше почти изчезнал. Аз не мисля, че се е чувствувал много добре. Може би е дори малко неразположен.

Уудс махна с ръка към стъклената клетка:

— Предполагам, че сте оправили всичко — каза той. — С климатична инсталация и останалото необходимо...

Гилмър се засмя тихо.

— Би трябвало да се чувствува като у дома си — отвърна той. — Вътре атмосферата е разрежена до една хилядна от земната със значително съдържание на озон. Условиата на повърхността там са подходящи за произвеждането му. Температурата е 20 градуса под нулата. Трябваше да се досетя, защото нямаше как да установя от коя част на Марс е взето животното. Би трябвало да има разлика.

— Никакви ли записки не намерихте в кораба? — попита Уудс. — Няма ли нищо писано за него?

Гилмър поклати глава и захапа със зъби пурата.

— Намерихме корабния дневник — каза той, — но беше умишлено повреден — някой го е натопил в киселина. Няма шанс да се научи нещо от него.

Репортьорът забарабани разсеяно с пръсти по бюрото.

— Но защо, по дяволите, са направили това?

— Защо, по дяволите, са направили още толкова много неща? — изръмжа Гилмър. — Защо някой, вероятно Делвани, е убил Пейн и Уотсън? Защо Делвани, след като е направил това, се е самоубил? Какво се е случило на Смит? Защо Купър умря като душевноболен; пицейки, сякаш някой го е стиснал за гърлото? Кой е надраскал тази единствена дума на сандъка и се е опитал да добави още нещо, но не е могъл? Какво му е попречило да продължи да пише?

Уудс кимна към стъклената клетка.

— Питам се, до каква ли степен нашият малък приятел има нещо общо с всичко това? — размишляваше той.

— Ти съвсем си се побъркал — озъби се Гилмър. — Какво общо би могъл да има той? Едно животно, вероятно на доста ниско умствено равнище. При условията, при които живеят на Марс, те са доста заети в усилията си да оцелеят, че да имат време да се развиват умствено. Е, аз още не съм имал възможност да го изследвам. Доктор Уинтър от Вашингтон и доктор Ландроп от Лондон ще бъдат тук следващата седмица. Тогава ще се опитаме да направим нещо.

Уудс отиде до прозореца на лабораторията и погледна навън.

Сградата беше построена на върха на хълм, покрит със зелена морава, която надолу, по склона, преминаваше в парк с малка оградена полянка, защитени с ровове каменни жилища-клетки и острови с маймуни — Метрополитенският зоопарк.

Гилмър всмукна дълбоко от пурата.

— То само доказва, че на Марс има живот — рече той, — но нищо повече.

— Ти би трябвало да използваш малко въображението си — упрекна го Уудс.

— Ако можех да го направя — отговори Гилмър, — щях да съм вестникарски агент. Не бих бил подходящ за никаква друга работа.

Към пладне в зоопарка Пол Андерсън — главният пазач на клетката с лъвове — поклати загрижено глава и се почеса по брадата:

— Тези котки се държат необичайно — заяви той. — Като че ли имат нещо наум. Почти не спят, само обикалят наоколо.

Еди Ригс, репортьор от „Експрес“, се усмихна съчувствено:

— Може би не са приели необходимите витамини, Пол — предположи той.

Пол не се съгласи:

— Не е това. Яли са сурово месо в изобилие, но са неспокойни, като че ли нещо ги безпокои. Котката е мързеливо животно. Спи с часове без прекъсване, през другото време дреме. Но вече не правят така, станали са своенравни, бият се помежду си. Аз натупах Неро здравата онзи ден, когато се опита да бие Пърси. И като го направих, той се опита да ме нападне — мене, който съм го отгледал от малък!

Зад рова вода Неро изръмжа злобно към Пол.

— Още има такива намерения — добави Пол. — И ако не се успокои, ще му хвърля такъв бой, че ще ме помни. Няма лъв, с който да не мога да се справя.

Той хвърли пълен с опасения поглед към животното.

— Аз, разбира се, се надявам, че ще се успокоят — каза той. — Днес е събота и след обяд ще има много посетители. Те винаги ги изнервят и както гледам, едва ли ще могат да ги издържат.

— Да си чул нещо друго? — попита Ригс.

Пол отново се почеса по главата.

— Сузана умря тази сутрин — заяви той.

Сузана беше жирафата.

— Да е била болна? — попита отново Ригс.

— Не — отговори Поп. — Просто падна и умря.

Ригс обърна поглед към жилищата на лъвовете. Неро, огромен самец с черна грива, балансираше на ръба на рова като че ли се готвеше да се хвърли във водата. Пърси се боричкаше не особено приятелски с друг лъв.

— Виж, като че ли Неро има намерение да прескочи рова и да те нападне — извика репортьорът.

— Глупости — изсумтя Пол. — Не би могъл да стори това. Нито Неро, нито който и да е друг лъв. Защото тях, котките, ги е страх от водата.

От заграденото място със слоновете, една миля по-далече, се донесе сърдитото тръбене на дебелокожите. След това и ревът на разярена слоница.

— За да издават такива звуци, слоновете също са се раздвижили — заяви спокойно Пол.

Тежки стъпки прогърмяха по алеята, която обикаляше клетката с котките. Един мъж, който си беше загубил шапката, тичаше с разширени от ужас очи и крещеше:

— Един слон е полудял! Идва по тази алея!

Грамадна сива маса с тежка походка заобиколи храстите и излезе на равната зелена морава на парка. Беше слонът. С вдигнат високо хобот, ревейки от ярост и пляскайки с големите си уши, звярът се насочваше към клетката с котките.

Ригс се обърна и хукна в луд бяг към административната сграда. Зад него Пол пуфтеше и дишаше тежко.

Острите писъци на търсещите спасение посетители на зоопарка пронизваха въздуха.

Гласовете на животните се присъединиха към врявата.

Слонът, отклонявайки се от първоначалната си посока, се хвърли към ливадата, където живееха три двойки вълци. Той премина оградата, чупейки дървета и храсти.

На стълбите на административната сграда Ригс погледна назад.

Неро, лъвът, беше прескочил рова с водата! Водата, която би трябвало да го държи затворен в клетката така сигурно, както и стоманената решетка!

Един пазач с пушка бързаше към Ригс.

— Сякаш пъкълът е слязъл на Земята! — крещеше той.

Белите мечки се деряха и хапеха. Кръв на потоци течеше от раните им. Две от тях лежаха мъртви, две умираха, а всички други така се бяха изпохапали, че едва ли щяха да оживеят. Два елена бяха преплели рогата си в смъртна схватка. В острова на маймуните се вдигаше голям шум. Половината от малките създания бяха постигнати от мистериозна смърт. Смърт, както казваха пазачите, от твърде силна възбуда.

— Това не е естествено — протестираше Пол, когато бяха вече влезли вътре. — Животните не се бият така!

Ригс викаше по един от телефоните.

Навън гръмна пушка.

Пол се дръпна ужасен.

— Това е може би Неро — изпъшка той. — Неро, когото съм отгледал от малък. Хранен с биберон като бебе. Аз съм го хранил!

На старческото му лице имаше сълзи.

Наистина беше Неро. Но преди да умре, той беше настигнал мъжа с пушката и го беше убил с един единствен удар, смазвайки черепа му.

Доктор Гилмър тупна с ръка по вестника, които лежеше отворен на бюрото му.

— Виждаш ли това? — попита той Уудс.

Репортьорът кимна мрачно.

— Виждам. Аз го написах. Работих върху него цял следобед. Диви животни се разхождат свободно в града. Побеснели животни! Настървени да убиват! Болниците са пълни с умиращи хора! Моргите — с разкъсани тела! Аз видях как един слон стъпка човек, преди полицията да успее да го застреля. Целият зоопарк е полудял! Просто кошмар!

Той избърса с ръкав потта от челото си и с треперещи пръсти запали цигара.

— Мога да изтърпя много неща — каза той, — но това беше върхът на всичко. Беше ужасно, Док! Аз също съжалявах животните. Бедните, те не бяха на себе си! Жалко, че толкова много от тях трябваше да бъдат избити.

Докторът се наведе напред.

— Защо дойде тук? — попита той.

Уудс посочи с глава стъклената клетка с марсианското животно.

— Аз мислих — каза той. — Кланицата там долу днес ме накара да си спомня още нещо...

Уудс направи пауза и погледна Гилмър в очите.

— Спомних си какво намерихме на „Хелоу Марс IV“.

— Защо? — попита раздражено Гилмър.

— Хората на борда не са били нормални — заяви Уудс. — Само луди могат да направят това, което видяхме там. Купър почина като

бърборещ манияк. А как е успял да задържи разсъдъка си в ред достатъчно дълго, за да приземи кораба, не знам...

Гилмър извади пурата от устата си и съсредоточено откъсна оръфания ѝ край. След това отново я пъкна в устата си.

— Ти смяташ ли, че днес животните не са се държали нормално?

Уудс кимна.

— И без причина! — добави той.

— Значи ти подозираш животното от Марс? — попита Гилмър.
— Как, по дяволите, мислиш, че малката беззащитна „Кожена Топка“ там в ъгъла може да подлуди хората и животните?

— Чуй, Док — рече Уудс, — не по този начин! Ти си по следите на нещо. Ти провали покера тази вечер, за да седиш тук, в лабораторията. Ти си поръчал да ти изпратят два резервоара с въглероден окис. Ти си се затворил тук целия следобед. Взел си материал от Епълмен от акустичната лаборатория. Всичко това е с цел! По-добре ще бъде да ми кажеш.

— Дявол да те вземе! — изруга Гилмър. — Ти си разбрал, макар да пазех това в пълна тайна.

Той седна и качи краката си на бюрото. Хвърли остатъка от пурата в кошчето за боклук, взе нова от кутията и я запали.

— Тази вечер — каза Гилмър — имам намерение да извърша една екзекуция. Чувствувам се зле, като си помисля, но може би това е един акт на милосърдие.

— Ти искаш да кажеш — ахна от учудване Джек, — че имаш намерение да убиеш „Кожената Топка“?

Гилмър кимна.

— Въглеродният окис е за това. Ще го вкарам в клетката. То даже няма да разбере какво се е случило. Ще му се приспи, ще заспи и никога няма да се събуди! Така ще го убием по хуманен начин.

— Защо?

— Слушай ме внимателно — започна Гилмър. — Ти си чувал за ултразвука, нали?

— Звук, твърде висок, за да бъде чул от човешко ухо — каза Уудс. — Ние го използваме често, например за подводна сигнализация и изследване, за контрол на бързо въртящите се части на машините...

— Човекът използва ултразвука отдавна — каза Гилмър. — Прави с ултразвука различни трикове. Създал е ултразвук с честота двадесет милиона трептения в секунда. Един милион трептения убиват микробите. Някои насекоми разговарят помежду си, като излъчват ултразвук с честота тридесет и две хиляди трептения в секунда. Звук с честота двадесет килохерца човешкото ухо все още може да долови. Но това не е нищо, защото „Кожената Топка“ разговаря с ултразвук с приблизителна честота тридесет милиона трептения в секунда!

Пурата се премести отново в другия ъгъл на устните.

— Високочестотният звук може да се направлява в тесни лъчи, да се отразява и разпространява като светлината. Повечето от нашите апарати за предаване на ултразвук са в течност. Знаем, че за най-доброто му разпространение е необходима плътна среда. Подай високочестотен звук в среда, като например въздух, и той бързо ще заглъхне, ще се разсее. Досега сме постигнали ултразвук с честота до двадесет милиона трептения в секунда.

— Но тридесет милиона трептения биха могли да бъдат предавани само в среда с по-малка плътност от нашата атмосфера. Точно каква е разликата, не мога да си представя, въпреки че някакво обяснение би трябвало да има. Нещо подобно би било необходимо за осъществяване на връзка на места като Марс, където плътността на атмосферата е близка до вакуум.

— „Кожената Топка“ използва ултразвук с честота тридесет милиона трептения в секунда, за да разговаря — каза Джек. — Това е повече от ясно. Каква обаче е връзката?

— Ето каква. Въпреки че звук с такава честота не може да бъде чул, твоите слухови нерви го приемат и препредават към мозъка. Той може пряко да му въздействува. И когато това стане, звукът вероятно разстройва мозъка и създава у човека или животното желание за убийство.

Джек, затаил дъх, се наведе напред.

— Значи ето какво се е случило на „Хелоу Марс IV“. Това, което стана и днес в зоопарка.

Гилмър кимна тъжно.

— Това не е умишлено зло — каза той. — Сигурен съм, че „Кожената Топка“ не е искала да стори нищо лошо. Животното е било самотно и малко уплашено. Опитвало се е да контактува с някое

разумно същество, да разговаря с него. То беше заспало, може би само физиологически, когато го взех от кораба. Вероятно е заспало точно навреме, за да предпази Купър от пагубното действие на ултразвука. Може би то спи много. Това е добър начин да запазва енергията си. Животното се е събудило вчера по някое време, но, изглежда, му е нужно известно време, докато се разсъни напълно. Вчера през целия ден улавях слаби вибрации, които идваха от него. Тази сутрин вибрациите се засилиха. Аз поставях в клетката различни видове храни, надявайки се, че ще хареса една или повече и ще мога да разбера с какво се храни. То не яде обаче нито една от тях, макар че ги наобикаля. Вибрациите ставаха все по-силни. Това беше точно когато стана бъркотията в зоопарка. Изглежда, сега отново е задрямало и животните ще се успокоят.

Гилмър показва един уред, към който бяха прикрепени слушалки.

— Взех ги назаем от Епълмен от звуковата лаборатория — каза той. — Вибрациите ме затрудниха отначало. Не можах да определя тяхната природа. След това успях да уловя звука. Тези неща са играчка за Епълмен. Само че още не са достатъчно усъвършенствувани. Позволяват ти да „чуеш“ ултразвука. Не действително чуване, разбира се, а отпечатък на качеството на тона, вид психологическо изследване на ултразвука, преобразуване в това, на което би приличал, ако можехме да го чуем.

Той подаде слушалките на Уудс и приближи кутията до стъклената клетка. Постави я върху нея и започна бавно да я движи напред-назад, опитвайки се да засече ултразвука от малкото марсианско животно.

Уудс сложи слушалките, седна и зачака.

Той очакваше да чуе висок писклив звук, но не чу нищо подобно. Вместо това го обзе ужасно чувство на самота, чувство на объркване, липса на разбиране, разочарование. Това чувство се набиваше непрекъснато в мозъка му като безгласен вик на ужасна самота и страдание, като сърцераздирателен вик на тъга по родината.

Той знаеше, че чува плача на малкото марсианско животно, чуваше неговия плач, подобен на хленченето на загубеното на улицата кученце по време на буря.

Ръцете му се повдигнаха машинално и свалиха слушалките.

Той се взираше полууплашено в Гилмър.

— То е самотно — каза той. — Плаче за Марс като изгубено бебе.

— Вече не се опитва да разговаря с никого — каза Гилмър. — Само лежи там и изплаква болката си. Сега не е опасно.

— Но ти си бил тук целия следобед! То не те е безпокоило. Ти не си полудял!

Гилмър поклати глава.

— Не — каза той, — аз наистина не полудях. Само животните. И те след известно време ще бъдат в безопасност, защото животното е интелигентно. Неговите отчаяни опити да влезе във връзка с живо същество докосваха от време на време моя мозък, но не се задържаха, продължаваха нататък. То ме игнорираше. Там, в кораба, то е разбрало, че човешкия мозък не може да влезе във връзка с него. Той го е възприел като чуждо същество. Но е продължил да опитва мозъците на маймуните, слоновете, лъвовете, надявайки се, че ще открие разум, с който да може да контактува, някой разум, който ще може да му обясни какво се е случило, да му каже къде се намира, да го успокои, че не е напуснал завинаги Марс. Убеден съм, че то няма визуална представа къде се намира освен (доколкото може) да се ориентира с ултразвука. Може би на Марс то би могло да разговаря еднакво добре както със себеподобните, така и с другите същества. То не се движи много. Вероятно няма врагове, затова не се нуждае от толкова много сетивни органи.

— То е разумно — каза Уудс. — Разумно до такава степен, че трудно можеш да мислиш за него като за животно!

Гилмър кимна.

— Ти си прав — каза той. — Може би то е толкова разумно същество, колкото сме и ние. Може би то е дегенерирал представител на велика раса, управлявала някога Марс...

Той извади пурата от устата си и я хвърли ядосано на пода.

— По дяволите! — продължи той. — Каква е ползата от размишления? Може би ти и аз никога няма да научим истината. Може би човечеството никога няма да научи истината.

Гилмър пресегна, сграбчи резервоара с въглероден окис и го доближи до стъклената клетка.

— Трябва ли непременно да го убиеш, Док? — прошепна Уудс. — Наистина ли това е необходимо?

Гилмър се обърна грубо към него.

— Разбира се, трябва да го убия! — изрева той. — Какво ще стане, ако излезе наяве, че „Кожената Топка“ е унищожила момчетата в кораба и всички тези животни днес? Какво ще стане, ако подлуди и другите? Тогава години наред няма да има полети до Марс. Общественото мнение ще направи това невъзможно. А когато отлетят други, те ще бъдат инструктирани да не взимат на връщане със себе си никакви „кожени топки“ и ще бъдат подготвени за действието на ултразвук.

Той се обърна към резервоара и след това отново към Уудс.

— Уудс — каза той. — Ние сме приятели отдавна. Изпили сме много бира заедно. Ти няма да публикуваш това нали, Джек?

Гилмър се изправи.

— Ще те убия, ако го направиш! — изрева той.

— Не, само един малък семпъл разказ. „Кожената Топка“ е мъртва. Не можеш да я имаш тук, на Земята.

— Това е друго нещо — отвърна Гилмър. — Ти и аз знаем, че ултразвук с честота около тридесет милиона трептения в секунда може да превърне хората в диви животни. Ние знаем, че вероятно той може да бъде контролиран. Помисли само какво оръжие е това за военолюбците в света! Може би те ще го открият с времето, но не от нас!

— Побързай — добави Уудс горчиво. — Побързай, не оставяй „Кожената Топка“ да страда повече. Ти я чу. Човекът я въвлече в тази история и има само един начин да я избави. Тя щеше да е благодарна за смъртта си, ако знаеше.

Гилмър постави отново ръцете си върху резервоара.

Уудс се пресегна за телефона. Набра номера на „Експрес“. Той все още чуваше скимтенето на животинката, този ужасен беззвучен вик на самота, страдание и тъга по родината. Едно бедно, малко, приличащо на топка животно, попаднало сред чужденци на петдесет милиона мили от дома си; едно малко животно, плачещо за внимание, което никой не можеше да му предложи.

— „Дейли Експрес“ — се чу гласът на Бил Карсън, нощния редактор.

— Тук е Джек — каза репортьорът. — Мисля, че може би ще имаш нещо за сутрешното издание. „Кожената Топка“ току-що умря.

Да, „Кожената Топка“, животното, което бе донесено с „Хелоу Марс IV“. Сигурно бедното животно не е могло да издържи това.

Зад себе си той чу съскането на газа, когато Гилмър отвори вентила.

— Бил — каза той. — Можеш да съобщиш, че малкото зверче е умряло от самота... Да, това се предполага, тъгувайки за Марс. Сигурно това ще даде възможност на момчетата да напишат един наистина тъжен разказ.

[1] Ленивец — южноамериканско животно, прилично на мечка и живеещо по дърветата. Б.пр. ↑

Публикувано в алманах „Спектър’82“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.